

KĀ AUTORS VAR SAŅEMT ATLĪDZĪBU PĒC 01.07.2021

1. NEREĢISTRĒJOTIES, un saņemot atlīdzību caur uzņēmuma līgumu.

No 1000 euro kopējās summas **Neto atlīdzība 555,06 EUR**, nodokļi 444,96 EUR.

2. NEREĢISTRĒJOTIES, un saņemot autoratlīdzību kā "neregistrēts autoratlīdzības saņēmējs" (pagarināts līdz 31.12.2022).

No 1000 euro kopējās summas **Neto atlīdzība 750,00 EUR**, nodokļi 250,00 EUR.

3. REĢISTRĒJOTIES kā pašnodarbinātais, saimnieciskas darbības veicējs, un maksājot mikrouzņēmuma nodokli.

No 1000 euro kopējās summas **Neto atlīdzība 750,00 EUR**, nodokļi 250,00 EUR.

4. REĢISTRĒJOTIES kā pašnodarbinātais, saimnieciskas darbības veicējs, un veicot nodokļu nomaksu vispārējā nodokļu maksāšanas režīmā.

No 1000 euro kopējās summas **Neto atlīdzība - robežās no 635,72 EUR līdz 950,00 EUR** - atkarībā no saimnieciskās darbības izdevumu lieluma.

Par atvieglotu grāmatvedības uzskaiti

■ Ja fiziska persona reģistrē saimniecisko darbību, tai ir pienākums **veikt grāmatvedības uzskaiti un veikt uzskaiti ieņēmumu un izdevumu žurnālā. Tiesības neveikt uzskaiti** ieņēmumu un izdevumu žurnālā ir tad, ja **visa saimnieciskā darbība notiek bezskaidras naudas norēķinu formā** un ir **atvērts atsevišķs bankas konts** saimnieciskās darbības veikšanai. Par to rakstīts Ministru kabineta noteikumos nr. 188 par grāmatvedības kārtošanu vienkāršā ieraksta sistēmā, 4.1 pantā:

„Persona saimnieciskās darbības ieņēmumus un ar to gūšanu saistītos izdevumus var neregistrēt žurnālā, ja tā savu saimniecisko darījumu nodrošināšanai veic tikai bezskaidras naudas norēķinus, šim nolūkam izmantojot atsevišķu maksājumu kontu, kuru tai atvēris personas maksājumu pakalpojumu sniedzējs Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas likuma izpratnē (turpmāk arī — kredītiestāde (banka)). Šādā gadījumā visi nepieciešamie dati par šīs personas saimnieciskajiem darījumiem, lai fiksētu nodokļu aprēķināšanai nepieciešamos datus, tiek iegūti, pamatojoties uz kredītiestādes (bankas) izsniegtajiem konta izrakstiem.”

Lietotie saīsinājumi:

AA	Autoratlīdzība
IIN	Iedzīvotāju ienākuma nodoklis
VSAOI	Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas
DD VSAOI	Darba devēja VSAOI
DŅ VSAOI	Darba ņēmēja VSAOI
ANG	Algas nodokļu grāmatiņa
MUN	Mikrouzņēmuma nodoklis
VSAA	Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra
VID	Valsts ieņēmumu dienests
VID EDS	VID Elektroniskās deklarēšanas sistēma

1.**NEREĢISTRĒTIES****uzņēmuma līgums****No 1000 euro kopējās summas, cik ir nodokļi un cik gala neto summa**

■ Saņemot atlīdzību caur Uzņēmuma līgumu,

Izpildītājam –

NAV pienākums veikt grāmatvedības uzskaiti un NAV jāsniedz VID EDS ceturkšņu atskaites par gūtajiem ieņēmumiem

■ ja pie Pasūtītāja NAV iesniegta Izpildītāja algas nodokļu grāmatiņa (ANG), tad IIN likme ir 23%

■ ja pie Pasūtītāja IR iesniegta Izpildītāja algas nodokļu grāmatiņa, tad IIN likme ir:

20% ienākumam līdz 20004,00 EUR

23% ienākumam no 20004,01 līdz 62800,00 EUR

31% ienākumam virs 62800,00 EUR

DD VSAOI – 190,87 EUR

Bruto summa (pieņemot, ka ANG nav iesniegta) – 809,13 EUR

DŅ VSAOI = 84,96 EUR
IIN 23% = 169,11 EUR

NETO = 555,06 EUR

Nodokļu nomaksu veic Pasūtītājs.

2.**NEREĢISTRĒTIES****“neregistrēts autoratlīdzības saņēmējs”****No 1000 euro kopējās summas, cik ir nodokļi un cik gala neto summa**

■ Saņemot atlīdzību kā “neregistrētam autoratlīdzības saņēmējam”,

Izpildītājam –

NAV pienākums veikt grāmatvedības uzskaiti un NAV jāsniedz VID EDS ceturkšņu atskaites par gūtajiem ieņēmumiem

■ bez attaisnoto izdevumu normas (25% / 50%) piemērošanas autoratlīdzībai

■ ja personas ienākumi, kas gūti kā “neregistrētam autoratlīdzības saņēmējam” ienākumi kalendārā gada laikā pārsniegs 25 000 euro, tad par pārsniegumu tiks aprēķināts nodoklis 40%

■ pārejas režīms “neregistrēts autoratlīdzības saņēmējs” pagarināts līdz 31.12.2022

! – līdz 28.02.2022 jāiesniedz “autora gada ienākumu deklarācija” – tā NAV identiska ar Gada ienākumu deklarāciju!

Nodoklis 25% – 250,00 EUR

NETO = 750,00 EUR

Nodokļu nomaksu veic Pasūtītājs.

No nomaksātā nodokļa 4/5 iet uz VSAOI iemaksām par šo personu, 1/5 uz IIN iemaksām.

■ grāmatvedības kārtošana vienkāršā ieraksta sistēmā (saimnieciskās darbības leņģemumu un Izdevumu uzskaites žurnāls).

■ izraksta rēķinu par sniegtajiem pakalpojumiem

■ līdz katra ceturkšņa 15. datumam persona sagatavo un iesniedz VID EDS atskaiti par iepriekšējo ceturksni — Mikrouzņēmuma nodokļa deklarāciju.

■ MUN nodokļa likme 25% no apgrozījuma

■ izraksta rēķinu par sniegtajiem pakalpojumiem

■ netiek piemērotas autoratlīdzības attaisnoto izdevumu normas (25% / 50%)

■ līdz katra ceturkšņa 23. datumam jāpārskaita MUN nodoklis par iepriekšējo ceturksni VID EDS sistēmā

■ no nomaksātā nodokļa 4/5 iet uz VSAOI iemaksām par šo personu, 1/5 uz IIN iemaksām. Šo nodokļu sadalījumu veic VID un pašam cilvēkam tas nav jādara.

■ ja MUN ienākumi pārsniedz 25000,00 EUR gadā, pārsnieguma summai tiek piemērots 40% nodoklis

MUN 25% — 250,00 EUR

NETO = 750,00 EUR

Nodokļu nomaksu veic atlīdzības saņēmējs — reizi ceturksnī.

! — ja darba ņēmējs paralēli pierēģistrējas kā MUN maksātājs, tad viņš zaudē neapliekamo minimumu no darba algas un tiesības saņemt nodokļu atvieglojumus par apgādājamiem

! — par MUN režīmā gūtajiem ienākumiem nevar saņemt IIN atvieglojumus par medicīnu un izglītību pie Gada ienākumu deklarācijas iesnieģšanas

! — "Mikrouzņēmumu nodokļa likums" 1. panta 2., 3., 5. punkts.

"Likums Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 6. pants, 10. panta 5. punkts, 12. panta 7. punkts.

Ministru kabineta noteikumi nr. 304 no 2013. gada 4. jūnija "Kārtība, kādā piešķirama algas nodokļa grāmatiņa", 11. pants.

■ grāmatvedības kārtošana vienkāršā ieraksta sistēmā (saimnieciskās darbības leņķemumu un Izdevumu uzskaites žurnāls).

■ izraksta rēķinu par sniegtajiem pakalpojumiem

■ līdz katra ceturkšņa 17. datumam persona sagatavo un iesniedz VID EDS atskaiti par iepriekšējo ceturksni — “Pašnodarbinātā vai darba ņēmēja ziņojums”.

■ izraksta rēķinu par sniegtajiem pakalpojumiem

■ autoratlīdzības līgumiem drīkst piemērot attaisnoto izdevumu normas (25% / 50%)

■ veic grāmatvedības uzskaiti, lai fiksētu — leņķemumus un Izdevumus

■ līdz katra ceturkšņa 23. datumam jāpārskaita VSAOI par iepriekšējo ceturksni no Ienākumiem

■ pašnodarbinātajam, kas strādā vispārējā nodokļu režīmā, līdz 1. jūnijam jāiesniedz Gada ienākumu deklarācija par iepriekšējo gadu, un līdz 15. jūnijam jāapmaksā IIN par iepriekšējo gadu, pēc VID atsūtītā aprēķina.

■ uz gada ienākumiem tiek attiecināts neapliekamais minimums un atvieglojumi par apgādājamiem; persona var saņemt IIN atlaides Gada ienākumu deklarācijā

**Nākamajās lapās
4 piemēros,
aprēķināti nodokļi
un neto summa
pašnodarbinātajam
vispārējā nodokļu
maksāšanas režīmā,
pie dažādiem
izdevumiem**

Turpmākajos 4 piemēros, aprēķināti nodokļi un neto summa pašnodarbinātajam vispārējā nodokļu maksāšanas režīmā, pie dažādiem izdevumiem:

A.	Ja nav izdevumu (vai tos neuzskaita)
B.	Ja piemēro AA izdevumu normu 25% (neuzskaitot čekus un rēķinus)
C.	Ja piemēro AA izdevumu normu 50% (neuzskaitot čekus un rēķinus)
D.	Ja veic izdevumu uzskaiti ar čekiem un rēķiniem.

! – VSAOI likme aprēķināta kā personai, uz kuru neattiecas izņēmumi (izņēmums ir, piemēram, pensionāri, un citas grupas, kam ir zemāka VSAOI likme)

! – Tiek pieņemts, ka personas kopējie ienākumi gadā nepārsniedz 20004,00 EUR, tāpēc IIN likme ir 20%, kā arī netiek piemērots neapliekamais minimums un atvieglojumi par apgādājamiem

! – Pašnodarbinātajam, kas strādā vispārējā nodokļu režīmā, IIN jānomaksā reizi gadā – līdz 15. jūnijam par iepriekšējo gadu, pēc VID atsūtītā aprēķina, kas balstās iesniegtajā Gada ienākumu deklarācijā par iepriekšējo gadu. Turpmākos A, B, C, D piemēros aprēķināts, cik liela IIN summa provizoriski izveidojas apmaksāšanai par attiecīgo mēnesi!

! – Nosacīto izdevumu normas 25% vai 50% apmērā piemērojamas tikai autordarbiem! Kārtību, kuriem autordarbiem piemērojamas izdevumu normas 25% apmērā un kuriem 50% apmērā, nosaka Ministru kabineta noteikumi Nr. 899 "Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" piemērošanas kārtība", 57. pants (ar grozījumiem no 29.06.2021).

A.	Ja nav izdevumu (vai tos neuzskaita)
-----------	---

Ieņēmumi 1000,00 EUR
Izdevumi 0 EUR
Ienākums 1000,00 EUR

1. Aprēķina VSAOI:

31,07% no minimālās algas ir **155,35 EUR**

+

10% minimālās VSAOI pensiju apdrošināšanai no starpības starp kopējo ienākumu mīnus minimālā alga = $(1000,00 \text{ EUR} - 500,00 \text{ EUR}) * 10\% = \mathbf{50,00 \text{ EUR}}$

VSAOI kopā par attiecīgo mēnesi = **205,35 EUR**

2. Aprēķina Iedzīvotāju ienākuma nodokli IIN 20%

IIN = $(\text{Ienākums} - \text{VSAOI}) * 20\% = 794,65 \text{ EUR} * 20\% = \mathbf{158,93 \text{ EUR}}$

NETO = 635,72 EUR

B. Ja piemēro AA izdevumu normu 25% (neuzskaitot čekus un rēķinus)

Ieņēmumi	1000,00 EUR
Izdevumi	izdevumu norma 25% ir 250 EUR
Ienākums	750,00 EUR

1. Aprēķina VSAOI:

31,07% no minimālās algas 500,00 EUR ir **155,35 EUR**

+

10% VSAOI pensiju apdrošināšanai no starpības (750,00 EUR-500,00 EUR) =
250,00 EUR * 10% = **25,00 EUR**

Par attiecīgo mēnesi VSAOI kopā **180,35 EUR**

2. Aprēķina ledzīvotāju ienākuma nodokli IIN 20%

IIN = (Ienākums – VSAOI) * 20% = 569,65 EUR * 20% = **113,93 EUR**

NETO = 705,72 EUR

C. Ja piemēro AA izdevumu normu 50% (neuzskaitot čekus un rēķinus)

Ieņēmumi	1000,00 EUR
Izdevumi	izdevumu norma 50% ir 500 EUR
Ienākums	500,00 EUR

1. Aprēķina VSAOI:

31,07% no minimālās algas 500,00 EUR ir **155,35 EUR**

+

10% VSAOI pensiju apdrošināšanai no starpības (500,00 EUR-500,00 EUR) ir **0,00 EUR**

Par attiecīgo mēnesi VSAOI kopā **155,35 EUR**

2. Aprēķina ledzīvotāju ienākuma nodokli IIN 20%

IIN = (Ienākums – VSAOI) * 20% = 344,65 EUR * 20% = **68,93 EUR**

NETO = 775,72 EUR

D. Ja veic izdevumu uzskaiti ar čekiem un rēķiniem.

Ieņēmumi	1000,00 EUR
Izdevumi	piemēram par 700 EUR
Ienākums	300,00 EUR

1. Tā kā ienākums nesasniedz minimālo algu, tad aprēķina tikai 10% VSAOI pensiju apdrošināšanai no faktiskā ienākuma = 300,00 EUR * 10% = **30,00 EUR**

un,

ja nav iesniegts iesniegums VID EDS, ka ienākumi šajā ceturksnī būs mazāki par 1500,00 EUR, tad VSAA atsūtīs paziņojumu par 10% VSAOI pensiju apdrošināšanai piemaksu no starpības līdz minimālajai algai = (500,00 EUR – 300,00 EUR) * 10% = **20,00 EUR**

Par attiecīgo mēnesi VSAOI kopā **50,00 EUR**

2. Aprēķina ledzīvotāju ienākuma nodokli IIN 20%

IIN = (Ienākums – VSAOI) * 20% = 250,00 EUR * 20% = **50,00 EUR**

NETO = 900,00 EUR (no kā persona apmaksā minētos izdevumus 700,00 EUR apmērā)

! – Līdz 2020. gadam spēkā bija Izdevumu norma 80% – ar čekiem un rēķiniem uzskaitītie Izdevumi nedrīkstēja pārsniegt 80% no Ieņēmumiem. Uz 2020. un 2021. gadu Izdevumu norma 80% ir atcelta (MK noteikumi par Covid situāciju, lai atvieglotu nodokļu nomaksu pašnodarbinātajiem).